

Een betrouwbare servicerail, die op voldoende sterke gootconsoles rust, speelt bij de veiligheid op en rond kassen een hoofdrol.

FOTO: RENS KROMHOUT

Scherm- en Reinigingsbedrijven wijzen teler en kassenbouwer op risico's

'Besef van gevaarlijke situaties op en rond kassen moet groeien'

De huidige situatie bij werken op en rond kassen is onverantwoord. Vooral daarom zijn we opgericht, zegt de Vereniging van Scherm- en Reinigingsbedrijven. Ze vindt het belangrijk bij alle partijen het bewustzijn over gevaarlijke situaties op te krikken. Het gaat daarbij vooral om telers, kassenbouwers en loonbedrijven. Eenieder moet z'n verantwoordelijkheid nemen.

De oprichting van de Vereniging van Scherm- en Reinigingsbedrijven (VSR) heeft in de eerste plaats te maken met de veiligheid van de medewerkers. Dat wil zeggen de medewerkers van de ondernemingen die zich met handmatig of machinaal krijten en reinigen van kasdekken bezighouden. Het werken op de steeds hogere kassen levert risico op, zoals valgevaar. Sterker nog, er hebben zich ernstige ongevallen voorgedaan. Dat moet veiliger, en de teler als opdrachtgever moet daarvoor zorgen (zie ook kader 'Schepje bovenop convenant').

Gevaarlijke situaties

Op en rond kassen zijn er gevaarlijke situaties. In de kassenbouwbranche is zelfs sprake van ongelukken met dodelijke afloop, bijvoorbeeld omdat een medewerker door een dek heen viel.

Maar ook de loonwerkers kunnen over gevaar-

lijke situaties meepraten. Volgens Wim Vreugdenhil, voorzitter van de VSR en in het dagelijks leven werkzaam bij Van der Marel's Loonbedrijf in De Lier, maken eigenlijk alle loonwerkers wel eens wat mee. Vaak is er alleen materiële schade of lichamelijk letsel. Zo is er het voorbeeld van een man die bij krijten van een gevel omlaag viel van een ladder doordat deze te steil moest staan wegens de hoge kas en de smalle strook tot de sloot. En dan het geval waarbij een dekwasser inclusief serviceplateau en medewerker door het afknappen van een servicerail in de sloot stortte. De medewerker had gelukkig niets en kon onder het serviceplateau door zwemmend veilig de kant bereiken. Ook is er het voorbeeld dat een dekwasser in allerijl van een dek moest worden getakeld omdat de constructie gevaarlijk doorboog.

Dit is slechts een greep; Vreugdenhil kan legio voorbeelden geven. „De huidige situatie bij kassen is zó onverantwoord dat we het nodig vonden om de handen ineen te slaan en een vereniging op te richten. We willen via dit platform onze gezamenlijke belangen behartigen en onder de aandacht brengen bij andere partijen in en om de glastuinbouw.”

Besef bij teler vergroten

Een van die partijen is de teler. Volgens Vreugdenhil weet de teler niet, of wil die niet weten, wat de

risico's zijn bij onveilige kasdekken. „Dat besef moet groeien. Het kan zijn dat de teler zich niet realiseert wat de gevaren zijn van een onveilige situatie op en rond de kas. En dat hij als opdrachtgever wel verantwoordelijkheid is. Als er iets gebeurt en het wordt een verzekeringszaak, dan zal de verzekeringsmaatschappij altijd kijken naar waar de oorzaak ligt.”

Ook zijn er volgens Vreugdenhil telers die zich willens en wetens aan verantwoordelijkheden onttrekken. De VSR wil een einde aan de situatie dat een teler bij een weigering nog kan aankloppen bij een andere loonwerker. Vreugdenhil: „Het besef moet groeien. Het moet veiliger. Daár gaat het ons om.”

Brakke gootconsoles

De VSR wil de veiligheidsproblematiek ook onder de aandacht van kassenbouwers brengen. Want die moeten in eerste instantie voor voldoende sterke constructies zorgen, waarbij de servicerail een zeer belangrijke rol speelt.

Constructiebedrijf Van der Waay uit Hazerswoude wijst kassenbouwers er al jaren op dat ze moeten zorgen voor voldoende sterke gootconsoles zodat daar verantwoord servicerails aan gemonteerd kunnen worden. Dit bedrijf maakt en installeert kasdekreinigers, krijtmachines en serviceplateaus. En in voorkomende gevallen maakt en vervangt hij consoles. Joost van der Waay vertelt veel beroerde situaties tegen te komen. Soms zitten gootconsoles alleen maar met een paar parkers vastgeschroefd. De goede kassenbouwers niet te na gesproken, lijken er ook te zijn die bezuinigen op deugdelijke voorzieningen voor zware belastingen, zucht Van der Waay. Dit onder het mom dat kassenbouw 'scherpe handel' is.

Van der Waay spreekt van een gevecht tegen de bierkaai. Hij heeft al jaren geleden een zelfgemaakte berekening van gootconsolebelasting onder kassenbouwers laten circuleren, en dat is nauwelijks opgepakt. In lopend TNO-onderzoek over constructie-eisen aan servicerails lijkt ook weinig schot te zitten. Maar zeker door de komst van bemande krijtmachines en bij de tegenwoordige schaalgrootte van de kassen zijn de belastingen sterk toegenomen en is veiligheid zeer actueel geworden.

Volgens Van der Waay kunnen de gewichten van bijvoorbeeld een dekwasser, serviceplateau en bedienend personeel enorm oplopen. Bij een kapmaat van 4,80 m kan het totaalgewicht zomaar 1.400 kg bedragen. Daardoor ontstaan enorme reactiekrachten in verticale richting. Onnodig langens Van der Waay om te vertellen dat de gootconsoles zeer sterk uitgevoerd moeten worden terwijl in de praktijk nog maar al te vaak met 'slap spul' wordt gewerkt.

Achtergrond

Schepje bovenop convenant

Veiligheid op en rond kassen is niet bepaald iets nieuws. Zo zegt de Avag, het platform voor toeleveranciers in de glastuinbouw waaronder ook kassenbouwers vallen, dat een teler al lang verplicht is een veilige werkomgeving te bieden. In 2002 mondde dit uit in een convenant voor veilig bouwen, beglazen en repareren van kassen. Reeds toen op basis van de ontwikkeling dat aannemers en onderaannemers vaker eisen gingen stellen aan veilige werkomstandigheden. Anno 2007 is daar door de oprichting van de Vereniging van Scherm- en Reinigingsbedrijven (VSR) een schepje bovenop gedaan. Een ruime

meerderheid van aannemers en onderaannemers die zich bezighouden met het handmatig of machinaal krijten en reinigen van kasdekken, verenigden zich medio maart omwille van de veiligheid van de medewerkers van de bedrijven. In een uitgegeven verklaring stelde het VSR-bestuur dat risico's met gerichte maatregelen en afspraken zo snel en zoveel mogelijk zullen worden beperkt. Het bestuur heeft dit ook onder de aandacht van de Arbeidsinspectie gebracht. Om ervoor te zorgen dat over de veiligheid regels opgesteld kunnen worden, en dat er een instantie is die op de naleving daarvan kan toezien.

Kosten voor telers

In de veiligheid op en rond kassen speelt de servicerail een hoofdrol. Bij nieuwbouw is dit een voorziening die bij de kas hoort maar het komt al te vaak voor dat daar wat aan mankeert. Verbetering gaat de teler dan geld kosten. Zo heeft Van der Waay onlangs bij de kas zo'n vijftig gootconsoles vervangen. Voor materiaal inclusief montage bedroegen de kosten € 60 per stuk. „Dat had natuurlijk al bij de bouw van de kas voor elkaar moeten zijn. Echter, nu hebben we dat op kosten van de teler hersteld.”

In een ander geval – de teler wil niet met naam genoemd worden – werd bij een bestaande kas een servicerail aangebracht. Op de vraag hoeveel dat kostte, antwoordde de teler: „Te veel. Maar ik wil graag machinaal krijten en dan moet je zo'n ding hebben. Anders komen ze niet meer. Ik weet niet of ik de kosten ooit terugverdien. Maar als ze niet meer komen, dan heb ik echt een probleem. Dat geldt natuurlijk ook als er iemand een ongeluk zou krijgen of als er een krijtmachine of dekwasser in de sloot valt.”

De teler in kwestie las laatst over de oprichting van de VSR en besloot toen onmiddellijk maar een servicerail te laten installeren, voordat het op dat gebied echt druk zou kunnen gaan worden. Voor het bedrijf van 22.000 m² kostte de montage langs één gevel € 7.500 inclusief gootversteving. De servicerail is nu gebruikt voor het machinaal krijten, en wordt in augustus weer gebruikt voor een dekwasser. <

Samenvatting

Kasdekken moesten al veilig gebouwd en gerepareerd worden op basis van een convenant van vijf jaar geleden. De recente oprichting van de Vereniging van Scherm- en Reinigingsbedrijven heeft een schepje bovenop de veiligheid op en rond kasdekken gelegd. Voor telers kan dit extra maatregelen betekenen, maar anders komt de loonwerker niet meer.